

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

5. marts 2015*

»Præjudiciel forelæggelse — ophavsret og beslægtede rettigheder — direktiv 2001/29/EF — artikel 5, stk. 2, litra b), og artikel 6 — reproduktionsretten — undtagelse — kopier til privat brug — reproduktioner foretaget ved hjælp af mobiltelefoners hukommelseskort — rimelig kompensation — vederlag for medierne — ligebehandling — tilbagebetaling af vederlaget — minimal skade«

I sag C-463/12,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Østre Landsret (Danmark) ved afgørelse af 10. oktober 2012, indgået til Domstolen den 16. oktober 2012, i sagen:

Copydan Båndkopi

mod

Nokia Danmark A/S,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, og dommerne K. Jürimäe, J. Malenovský (refererende dommer), M. Safjan og A. Prechal,

generaladvokat: P. Cruz Villalón

justitssekretær: fuldmægtig C. Strömholm,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 16. januar 2014,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Copydan Båndkopi ved advokat P. Schönning
- Nokia Danmark A/S ved advokat F. Bøggild
- den franske regering ved D. Colas, F.X. Bréchet og B. Beaupère-Manokha, som befuldmægtigede
- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato S. Varone

* Processprog: dansk.

- den nederlandske regering ved M. Noort, M. Bulterman og C. Wissels, som befuldmægtigede
  - den østrigske regering ved G. Kunnert og A. Posch, som befuldmægtigede
  - den finske regering ved J. Leppo, som befuldmægtiget
  - Det Forenede Kongeriges regering ved S. Brighthouse, som befuldmægtiget, bistået af barristers S. Malynicz og J. Holmes
  - Europa-Kommissionen ved J. Samnadda, H. Støvlbæk og J. Szczodrowski, som befuldmægtigede,
- og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 18. juni 2014, afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 5, stk. 2, litra b), og artikel 6 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167, s. 10).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet inden for rammerne af en sag mellem Copydan Båndkopi (herefter »Copydan«) og Nokia Danmark A/S (herefter »Nokia«) vedrørende betalingen af det vederlag, der skal finansiere den rimelige kompensation i henhold til undtagelsen fra retten til reproduktion, der er omhandlet i det nævnte direktivs artikel 5, stk. 2, litra b) (herefter »vederlaget for privatkopiering«).

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 9., 10., 31., 32., 35., 38. og 39. betragtning til direktiv 2001/29 har følgende ordlyd:
  - »(9) Udgangspunktet for en harmonisering af ophavsret og beslægtede rettigheder bør være et højt beskyttelsesniveau, da sådanne rettigheder er af afgørende betydning for den intellektuelle skabelsesproces. [...]
  - (10) Hvis ophavsmænd og kunstnere skal kunne fortsætte deres kreative og kunstneriske arbejde, er det nødvendigt, at de modtager et passende vederlag for anvendelsen af deres værker, og det samme gælder producenterne, der skal kunne finansiere dette arbejde. [...]
  - [...]
  - (31) Det er nødvendigt at bevare en rimelig balance med hensyn til rettigheder og interesser mellem de forskellige kategorier af rettighedshavere og mellem de forskellige kategorier af rettighedshavere og brugere af beskyttede frembringelser. [...]
  - (32) Direktivet indeholder en udtømmende opregning af undtagelser og indskrænkninger til reproduktionsretten og retten til overføring til almenheden. Nogle undtagelser og indskrænkninger finder i givet fald kun anvendelse på retten til reproduktion. Listen tager behørigt hensyn til medlemsstaternes forskellige retlige traditioner, samtidig med at den tilsigter

at sikre det indre markeds funktion. Det er ønskeligt, at medlemsstaterne anvender disse undtagelser og indskrænkninger på ensartet vis, hvilket vil blive vurderet i forbindelse med den fremtidige gennemgang af gennemførelseslovgivningen.

[...]

- (35) I visse undtagelsestilfælde bør rettighedshavere have en rimelig kompensation for anvendelsen af deres beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser. Når det fastsættes, hvilken form en sådan rimelig kompensation skal have, hvilke nærmere bestemmelser der skal gælde for den, og hvilket omfang den eventuelt skal have, bør der tages hensyn til de særlige omstændigheder i hvert enkelt tilfælde. I forbindelse med vurderingen af disse omstændigheder kan det være relevant som kriterium at lægge til grund, om rettighedshaverne eventuelt har lidt skade som følge af den pågældende handling. I visse sager, hvor rettighedshaverne allerede har modtaget en anden form for betaling, f.eks. som del af en licensafgift, bør der ikke forfalde specifik eller særskilt betaling. Ved fastsættelsen af størrelsen af den rimelige kompensation bør der tages hensyn til, i hvor stor udstrækning der anvendes tekniske beskyttelsesforanstaltninger som nævnt i dette direktiv. I visse situationer, hvor skaden for rettighedshaveren er minimal, bør der ikke være betalingspligt.

[...]

- (38) Medlemsstaterne bør have mulighed for at indføre en undtagelse eller indskrænkning med hensyn til retten til reproduktion mod en rimelig kompensation for visse former for reproduktion af lyd-, video- og audiovisuelt materiale til privat brug. Dette kan indebære indførelse af eller fortsat anvendelse af vederlagsordninger som kompensation for rettighedshavernes tab. [...]

- (39) Hvis undtagelsen eller indskrænkningen anvendes på privatkopiering, bør medlemsstaterne tage behørigt hensyn til den teknologiske og økonomiske udvikling, navnlig for så vidt angår digital privatkopiering og vederlagsordninger, når der findes effektive tekniske beskyttelsesforanstaltninger. Sådanne undtagelser eller indskrænkninger bør hverken hindre anvendelsen af tekniske foranstaltninger eller deres gennemførelse over for ulovlig omgåelse.«

4 Nævnte direktivs artikel 2 bestemmer følgende:

»Medlemsstaterne indfører en eneret til at tillade eller forbyde direkte eller indirekte, midlertidig eller permanent reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis:

- a) for ophavsmænd for så vidt angår deres værker

[...]«

5 Samme direktivs artikel 5, stk. 2 og 5, har følgende ordlyd:

»2. Medlemsstaterne kan indføre undtagelser fra eller indskrænkninger i den i artikel 2 nævnte ret til reproduktion med hensyn til:

- a) reproduktioner på papir eller lignende ved hjælp af en fotografisk teknik eller en anden proces med tilsvarende virkning, bortset fra trykte noder, forudsat at rettighedshaverne modtager en rimelig kompensation

b) reproduktioner på ethvert medium foretaget af en fysisk person til privat brug og til formål, der hverken direkte eller indirekte er kommercielle, forudsat at rettighedshaverne modtager en rimelig kompensation, i forbindelse med hvilken der tages hensyn til anvendelse eller ikke-anvendelse af de i artikel 6 nævnte tekniske foranstaltninger på det pågældende værk eller den pågældende frembringelse

[...]

5. Undtagelser og indskrænkninger efter stk. 1, 2, 3 og 4 må kun anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værket eller andre frembringelser og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshaverens legitime interesser.«

6 Artikel 6, stk. 1 og 3, i direktiv 2001/29 lyder således:

»1. Medlemsstaterne indfører en passende retlig beskyttelse mod omgåelse af enhver form for effektive tekniske foranstaltninger, som den pågældende foretager, selv om han ved eller burde vide, at dette er formålet.

[...]

3. Ved »tekniske foranstaltninger« forstås i dette direktiv teknologier, anordninger eller komponenter, der under deres normale funktion har til formål at forhindre eller begrænse handlinger i forbindelse med værker eller andre frembringelser, som indehaveren af lovfæstede ophavsrettigheder eller ophavsretsbeslægtede rettigheder [...] ikke har givet tilladelse til. Tekniske foranstaltninger skal anses som »effektive«, hvis anvendelsen af beskyttede værker eller andre frembringelser styres af rettighedshaveren ved anvendelse af en adgangskontrol- eller beskyttelsesforanstaltning, f.eks. kryptering, scrambling eller anden omdannelse af værket eller andre frembringelser eller en kopikontrolanordning, der opfylder beskyttelsesformålet.«

Dansk ret

7 § 12, stk. 1 og 3, i lovbekendtgørelse nr. 202 af 27. februar 2010 om ophavsret (herefter »ophavsretsloven«) har følgende ordlyd:

»1. Af et offentliggjort værk må enhver fremstille eller lade fremstille enkelte eksemplarer til sin private brug, såfremt det ikke sker i erhvervsøjemed. Sådanne eksemplarer må ikke udnyttes på anden måde.

[...]

3. [...] [Det] er [...] ikke tilladt uden ophavsmandens samtykke at fremstille eksemplarer i digital form på grundlag af et eksemplar, der er lånt eller lejet.«

8 Lovens § 39, stk. 1 og 2, bestemmer følgende:

»1. Den, der erhvervsmæssigt fremstiller eller indfører lyd- eller videobånd eller andre indretninger, hvorpå lyd eller billeder kan optages, skal betale vederlag til ophavsmændene til de i stk. 2 nævnte værker.

2. Vederlaget skal betales for bånd m.v., der er egnet til fremstilling af eksemplarer til privat brug [...]«

9 Ophavsretslovens § 40, stk. 2 og 3, fastsætter:

»2. Vederlaget udgør for 2006 [...] for digitale hukommelseskort 4,28 kr. pr. stk.

3. De i stk. 1 og 2 nævnte vederlag reguleres fra 2007 årligt med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent.«

10 Samme lovs § 75c, stk. 1, bestemmer:

»Det er ikke tilladt uden samtykke fra rettighedshaveren at foretage omgåelse af effektive tekniske foranstaltninger.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

11 Copydan er en forvaltningsorganisation, der repræsenterer indehavere af ophavsrettigheder til lyd- og videoproduktioner. Copydan er af Kulturministeriet godkendt til at opkræve, administrere og distribuere de vederlag, der opkræves for brugen af de nævnte produktioner, til disse rettighedshavere.

12 Nokia udbyder mobiltelefoner i Danmark. Nokia sælger disse produkter til erhvervs kunder, som for deres vedkommende videresælger dem til både private brugere og erhvervsdrivende. Alle mobiltelefonerne har en intern hukommelse. Derudover indeholder visse modeller et yderligere hukommelseskort, der er forskelligt fra SIM-kortet. Hvis en bruger har en mobiltelefon med et hukommelseskort, kan den pågældende derpå lagre oplysninger, såsom telefonnumre og data, der er registreret med telefonen, eller fotos, der er taget med telefonen. Der kan også lagres filer, som indeholder musik, film og andet ophavsretligt beskyttet materiale. Sådanne filer kan være downloadet fra internettet eller hidrøre fra brugernes dvd'er, cd'er, MP3-afspillere eller computere.

13 Parterne i hovedsagen er enige om den faktiske omstændighed, at hvis en bruger lagrer ophavsretligt beskyttet materiale på en mobiltelefon, der både har en intern hukommelse og et hukommelseskort, er dette beskyttede materiale som hovedregel lagret på hukommelseskortet. Hvis brugeren ændrer telefonens indstillinger, kan denne imidlertid også lagre disse værker i den interne hukommelse.

14 Copydan er af den opfattelse, at hukommelseskortene til mobiltelefonerne skal være omfattet af den i ophavsretsloven fastsatte ordning for rimelig kompensation i henhold til undtagelsen fra retten til reproduktion (herefter »den rimelige kompensation«), medmindre de har en særlig lav datakapacitet. Copydan har derfor anlagt sag mod Nokia med påstand om, at sidstnævnte tilpligtes at betale Copydan et vederlag for privatkopiering for hukommelseskort importeret i perioden 2004 til 2009.

15 Nokia har gjort gældende, at der ikke skal betales et sådant vederlag, når reproduktionen ikke er lovlig, eller når indehaverne af ophavsretten har givet tilladelse til brugen af reproduktionen, f.eks. efter downloading af det beskyttede værk fra en internetbutik. Det er således kun de lovlige kopier til privat brug, som rettighedshaverne ikke har givet tilladelse til, der kan underlægges ordningen for rimelig kompensation. Hukommelseskort i mobiltelefoner indeholder dog kun sjældent sådanne kopier, hvorfor der ikke kan kræves noget vederlag for disse kopier.

16 Under disse omstændigheder har Østre Landsret besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er det foreneligt med direktiv [2001/29], at medlemsstaterne har en lovgivning, der sikrer kompensation til rettighedshaverne for reproduktioner foretaget på baggrund af følgende kilder:

[a)] filer, hvor den pågældende brug er godkendt af rettighedshaverne, og som kunden betaler for (licenseret indhold fra f.eks. internetbutikker)

- [b)] filer, hvor den pågældende brug er godkendt af rettighedshaverne, og som kunden ikke betaler for (licenseret indhold f.eks. i forbindelse med marketingtiltag)
  - [c)] brugerens egen dvd, cd, MP3-afspiller, computer m.v., hvor der ikke anvendes effektive tekniske foranstaltninger
  - [d)] brugerens egen dvd, cd, MP3-afspiller, computer m.v., hvor der anvendes effektive tekniske foranstaltninger
  - [e)] tredjemands dvd, cd, MP3-afspiller, computer eller lignende
  - [f)] ulovligt kopierede værker fra internettet eller andre kilder
  - [g)] filer, der på anden måde kopieres lovligt fra f.eks. internettet (fra lovlige kilder, hvor der ikke er givet licens).
- 2) Hvordan skal der tages hensyn til effektive tekniske foranstaltninger, jf. [...] artikel 6 [i direktiv 2001/29], i medlemsstaternes lovgivning om kompensation til rettighedshaverne [...]?
  - 3) Ved beregningen af [den rimelige kompensation] [...] hvad udgør så »situationer, hvor skaden for rettighedshaveren er minimal« i [35. betragtning til direktivet] med den konsekvens, at det ikke vil være foreneligt med [direktiv 2001/29], at medlemsstaterne har en lovgivning, som indebærer kompensation til rettighedshaverne for denne kopiering til privat brug [...]?
  - 4) a) Hvis det lægges til grund, at mobiltelefoners hukommelseskorts primære eller væsentligste funktion ikke er privatkopiering, er det så foreneligt med [direktiv 2001/29], at medlemsstaterne har en lovgivning, der sikrer kompensation til rettighedshaverne for kopiering på mobiltelefoners hukommelseskort?
b) Hvis det lægges til grund, at privatkopiering er en blandt flere af de primære eller væsentligste funktioner i mobiltelefoners hukommelseskort, er det så foreneligt med [direktiv 2001/29], at medlemsstaterne har en lovgivning, der sikrer kompensation til rettighedshaverne for kopiering på mobiltelefoners hukommelseskort?
  - 5) Er det foreneligt med begrebet »rimelig balance« i [31. betragtning til direktiv 2001/29] og med den ensartede fortolkning af begrebet »rimelig kompensation«, jf. direktivets artikel 5[, stk. 2, litra b)], som skal være baseret på »skaden«, at medlemsstaterne har en lovgivning, hvorefter der opkræves vederlag for hukommelseskort, hvorimod der ikke opkræves vederlag for intern hukommelse såsom MP3-afspillere eller iPods, der er beregnet til og primært anvendes til lagring af private kopier?
  - 6) a) Er [direktiv 2001/29] til hinder for, at medlemsstaterne har en lovgivning, der indebærer opkrævning af vederlag for privatkopiering fra en producent og/eller importør, der sælger hukommelseskort til erhvervsvirksomheder, som videresælger hukommelseskortene til både privat- og erhvervs kunder, uden at producenten og/eller importøren har kendskab til, om hukommelseskortene er solgt til privat- eller erhvervs kunder?
b) Påvirker det svaret på spørgsmål 6(a), hvis der i medlemsstatens lovgivning er fastsat bestemmelser, som sikrer, at producenter, importører og/eller distributører ikke skal indbetale vederlag for hukommelseskort, der anvendes til professionelle formål, at producenter, importører og/eller distributører, såfremt vederlaget alligevel er indbetalt, kan få tilbagebetalt vederlag for hukommelseskort i det omfang, de anvendes til professionelle

formål, og at producenter, importører og/eller distributører kan sælge hukommelseskort til andre virksomheder, der er anmeldt til den organisation, der administrerer vederlagsordningen, uden indbetaling af vederlag?

c) Påvirker det svaret på spørgsmål 6(a) og 6(b)

[i]] hvis der i medlemsstatens lovgivning er fastsat bestemmelser, som sikrer, at producenter, importører og/eller distributører ikke skal indbetale vederlag for hukommelseskort, der anvendes til professionelle formål, [i en situation, hvor] [...] begrebet »professionelle formål« fortolkes som værende en fradragsmulighed, der kun finder anvendelse for virksomheder, der er godkendt af Copydan, hvorimod vederlag skal betales for hukommelseskort, der anvendes professionelt af andre erhvervs-kunder, som ikke er godkendt af Copydan

[ii]] hvis der i medlemsstatens lovgivning er fastsat bestemmelser, som sikrer, at producenter, importører og/eller distributører, såfremt vederlaget alligevel er indbetalt, (teoretisk) kan få tilbagebetalt vederlag for hukommelseskort i det omfang, de anvendes til professionelle formål, [i en situation, hvor] [...] det i praksis alene er køberen af hukommelseskortet, der kan få tilbagebetalt vederlag, og [hvor] køberen af hukommelseskort skal sende en anmodning om tilbagebetaling af vederlag til Copydan

[iii]] hvis der i medlemsstatens lovgivning er fastsat bestemmelser, som sikrer, at producenter, importører og/eller distributører kan sælge hukommelseskort til andre virksomheder, der er anmeldt til den organisation, der administrerer vederlagsordningen, uden indbetaling af vederlag, [i en situation, hvor] [...] Copydan er organisationen, der administrerer vederlagsordningen, og [hvor] de anmeldte virksomheder ikke har kendskab til, om hukommelseskortene er solgt til privat- eller erhvervs-kunder?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkning

17 Visse af de spørgsmål, som den forelæggende ret har forelagt, henviser ikke udtrykkeligt til artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, mens andre gør det. Det fremgår imidlertid klart af forelæggelsesafgørelsen, at alle de forelagte spørgsmål skal forstås således, at de vedrører denne bestemmelse, og det er derfor med henblik på denne bestemmelse, at Domstolen vil behandle disse spørgsmål.

Det fjerde spørgsmål

18 Med det fjerde spørgsmål, som skal behandles som det første punkt, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 er til hinder for en national lovgivning, der fastsætter en rimelig kompensation for multifunktionelle medier, såsom mobiltelefoners hukommelseskort, uanset om disse medier har fremstilling af eksemplarer til privat brug som væsentligste funktion eller ej.

19 I denne henseende bemærkes, at når medlemsstaterne beslutter at indføre den undtagelse, der er fastsat i det nævnte direktivs artikel 5, stk. 2, litra b), fra retten til reproduktion til brugen af private kopier (herefter »undtagelsen for privatkopiering«) i deres nationale lovgivning, er de i henhold til denne bestemmelse navnlig forpligtet til at fastsætte bestemmelser om udbetaling af en rimelig

kompensation til fordel for indehaverne af eneretten til reproduktion (domme Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 30, og Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 19).

- 20 For så vidt som bestemmelserne i samme direktiv i øvrigt heller ikke præciserer de forskellige elementer i ordningen for rimelig kompensation, har medlemsstaterne en vid skønsmargin til at afgrænse disse. Det er navnlig op til medlemsstaterne at afgøre, hvilke personer der skal betale denne kompensation, og at fastlægge, hvilken form denne kompensation skal have, hvilke nærmere bestemmelser der skal gælde for den, og hvilket omfang den skal have (jf. i denne retning domme Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, præmis 23, og Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, præmis 20).
- 21 Herefter skal den rimelige kompensation og følgelig den ordning, som denne hviler på, og omfanget heraf være knyttet til den skade, der er påført rettighedshaverne på grund af fremstillingen af private kopier (jf. i denne retning dom Padawan, EU:C:2010:620, præmis 40 og 42).
- 22 Eftersom det er den person, der til sin private brug foretager reproduktionen af et værk uden at søge forudgående tilladelse fra den berørte rettighedshaver, som giver anledning til skade for sidstnævnte, påhviler det i princippet denne person at erstatte dette tab ved at finansiere den nævnte kompensation, der udbetales til denne indehaver (jf. i denne retning domme Padawan, EU:C:2010:620, præmis 45, og Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, præmis 23).
- 23 Domstolen har imidlertid fastslået, at det under hensyntagen til de praktiske vanskeligheder med at identificere de private brugere og forpligte disse til at godtgøre indehaverne af eneretten til reproduktion den skade, som de har påført dem, står medlemsstaterne frit for med henblik på finansieringen af den rimelige kompensation at indføre et vederlag for privatkopiering ikke for de pågældende privatpersoner, men for de personer, der råder over udstyr, apparater og medier til digital reproduktion, og som i den forbindelse retligt eller faktisk giver privatpersoner adgang til dette eller tilbyder disse kopieringsservice. Inden for rammerne af en sådan ordning påhviler betalingen af vederlaget for privatkopiering de personer, der råder over sådant udstyr, sådanne apparater og sådanne reproduktionsmedier (domme Padawan, EU:C:2010:620, præmis 46, og Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, præmis 24).
- 24 I denne henseende er det ikke nødvendigt at bevise, at de fysiske personer faktisk fremstiller reproduktioner til private formål ved hjælp af sådant udstyr, apparater og medier. I forhold til disse personer foreligger der nemlig en berettiget formodning om, at de fuldt ud drager fordel af rådigheden over disse, dvs. at de forventes at udnytte alle de dertil knyttede funktioner, herunder reproduktionsfunktionen (jf. i denne retning dom Padawan, EU:C:2010:620, præmis 54 og 55).
- 25 Heraf følger, at hvis udstyret, apparaterne og medierne til digital reproduktion er stillet til rådighed for fysiske personer som private brugere, er det forhold alene, at de kan anvendes til at fremstille reproduktioner, tilstrækkeligt til at begrunde anvendelsen af vederlaget for privatkopiering (jf. i denne retning dom Padawan, EU:C:2010:620, præmis 56).
- 26 Det følger således af denne praksis fra Domstolen, at det i princippet ikke er afgørende, om et medium kun har én funktion, eller om det er multifunktionelt, eller om reproduktionsfunktionen i givet fald er sekundær i forhold til andre funktioner, eftersom de endelige brugere forventes at udnytte alle de funktioner, som er til rådighed på dette medium.
- 27 Herefter kan multifunktionaliteten og den sekundære karakter af den funktion, som er knyttet til reproduktionen, have indflydelse på størrelsen af den rimelige kompensation. Henset til de betragtninger, der er anført i denne doms præmis 21, skal det navnlig bemærkes, at dette beløb skal fastsættes af de kompetente myndigheder, i princippet under hensyntagen til den relative størrelse af mediets kapacitet til fremstilling af reproduktioner af værker til privat brug.

- 28 Det følger heraf, at når det i praksis viser sig, at nærmest samtlige brugere af et medium undlader at anvende en sådan funktion, bør tilrådighedsstillingen af denne funktion i overensstemmelse med 35. betragtning til direktiv 2001/29 ikke give anledning til pligt til betaling af en rimelig kompensation, for så vidt som skaden for rettighedshaverne vil blive anset for at være minimal.
- 29 Henset til alle de ovenstående betragtninger skal det fjerde spørgsmål besvares med, at artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 ikke er til hinder for en national lovgivning, der fastsætter en rimelig kompensation for multifunktionelle medier, såsom mobiltelefoners hukommelseskort, uanset om disse medier har fremstilling af eksemplarer til privat brug som væsentligste funktion eller ej, på den betingelse, at en af de nævnte mediers funktioner, uanset om den er sekundær eller ej, gør det muligt for disse mediers indehavere at anvende dem til dette formål. Denne funktions primære eller sekundære karakter og den relative størrelse af mediets kapacitet til fremstilling af reproduktioner kan imidlertid påvirke størrelsen af den rimelige kompensation, der skal betales. For så vidt som skaden for rettighedshaverne vil blive anset for at være minimal, bør tilrådighedsstillingen af den nævnte funktion ikke give anledning til en pligt til betaling af denne kompensation.

Det femte spørgsmål

- 30 Med det femte spørgsmål, som skal behandles som det andet punkt, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 er til hinder for en national lovgivning, der fastsætter vederlaget for privatkopiering for medier, der kan anvendes til private reproduktionsformål, såsom mobiltelefoners hukommelseskort, men som ikke fastsætter dette vederlag for komponenter, der hovedsageligt skal lagre kopier til privat brug, såsom MP3-afspilleres interne hukommelser.
- 31 I denne henseende skal det fremhæves, at de undtagelser, der er fastsat i artikel 5 i direktiv 2001/29, skal anvendes under hensyntagen til ligebehandlingsprincippet, der er et grundlæggende princip i EU-retten, som er fastslået i artikel 20 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (jf. i sidstnævnte henseende dom Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, præmis 43).
- 32 Ifølge Domstolens faste praksis kræver ligebehandlingsprincippet, at ensartede situationer ikke må behandles forskelligt, og at forskellige situationer ikke må behandles ens, medmindre en sådan behandling er objektivt begrundet (jf. bl.a. domme Soukupová, C-401/11, EU:C:2013:223, præmis 29, og Sky Italia, C-234/12, EU:C:2013:496, præmis 15).
- 33 Det følger heraf, at medlemsstaterne ikke kan fastsætte bestemmelser om rimelig kompensation, der indfører en uberettiget ulige behandling mellem forskellige kategorier af erhvervsdrivende, der markedsfører sammenlignelige varer, som er omfattet af undtagelsen for privatkopiering, eller mellem forskellige kategorier af brugere af beskyttede frembringelser.
- 34 I tvisten i hovedsagen er det ubestridt, at den nationale lovgivning fører til, at der sondres mellem på den ene side de medier, som kan tages ud af de apparater, der har den digitale reproduktionsfunktion, og på den anden side komponenter, der ikke kan adskilles fra sådanne apparater. Mens levering af disse medier er underlagt vederlaget for privatkopiering, er dette nemlig ikke tilfældet for levering af komponenterne.
- 35 I denne henseende skal det bemærkes, at både de multifunktionelle medier, såsom mobiltelefoners hukommelseskort, og de integrerede komponenter, såsom MP3-afspilleres interne hukommelser, kan anvendes til reproduktion af beskyttede værker til private formål og således give anledning til skade for indehaverne af ophavsrettighederne.

- 36 Denne analyse finder anvendelse på samme måde på mobiltelefoners hukommelseskort og på disse telefoners interne hukommelser. Selv om disse interne hukommelser – således som det fremgår af denne doms præmis 13 – i det samme telefonapparat har en reproduktionsfunktion, der er identisk med funktionen for hukommelseskort, fremgår det ikke af de sagsakter, som Domstolen er i besiddelse af, at levering af disse er underlagt vederlaget for privatkopiering.
- 37 Det tilkommer dog den forelæggende ret at undersøge, om der i givet fald findes andre omstændigheder, der på trods af det forhold, at de omhandlede integrerede komponenter har den samme funktion med hensyn til reproduktion som mobiltelefoners hukommelseskort, gør det muligt at fastslå, at disse komponenter ikke er sammenlignelige, når de betragtes ud fra de krav, der er knyttet til den rimelige kompensation.
- 38 I denne henseende kan den forelæggende ret bl.a. vurdere den eventuelle betydning af det forhold, at de nævnte komponenter ikke kan adskilles fra de apparater, hvori de er integrerede, mens de medier, der anvendes til identiske reproduktionsformål, såsom hukommelseskort, kan tages ud derfra, hvilket er et kendetegn, der kunne gøre det lettere at fremstille yderligere reproduktioner af de samme værker på andre medier.
- 39 Såfremt den forelæggende ret konkluderer, at de nævnte komponenter og medier er sammenlignelige, når de betragtes ud fra de krav, der er knyttet til den rimelige kompensation, skal den derefter undersøge, om den forskelsbehandling, der følger af den nationale ordning for rimelig kompensation, er begrundet.
- 40 Denne forskelsbehandling kunne bl.a. være begrundet, hvis rettighedshaverne opkræver en rimelig kompensation i en anden form for de integrerede komponenter, der kan anvendes til reproduktionsformål, og i modsætning til hvad der gælder for de i hovedsagen omhandlede medier, som kan udtages.
- 41 Henset til alle de ovenstående betragtninger skal det femte spørgsmål besvares med, at artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 ikke er til hinder for en national lovgivning, der fastsætter vederlaget for privatkopiering for medier, der kan anvendes til private reproduktionsformål, såsom mobiltelefoners hukommelseskort, men som ikke fastsætter dette vederlag for komponenter, der hovedsageligt skal lagre kopier til privat brug, såsom MP3-afspilleres interne hukommelser, for så vidt som disse forskellige kategorier af medier og komponenter ikke er sammenlignelige, eller den forskelsbehandling, som disse er genstand for, er begrundet, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge.

Det sjette spørgsmål

- 42 Med det sjette spørgsmål, som skal behandles som det tredje punkt, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning, der pålægger producenter og importører, som sælger hukommelseskort til mobiltelefoner til erhvervsvirksomheder, at betale vederlaget for privatkopiering, idet disse producenter og importører er vidende om, at disse kort af erhvervsvirksomhederne skal videresælges, men er uvidende om, hvorvidt slutkøberne af de nævnte kort er privat- eller erhvervskunder. Den forelæggende ret ønsker endvidere oplyst, om svaret på dette spørgsmål påvirkes af, at disse producenter og importører
- fritages for at betale det nævnte vederlag, hvis de sælger hukommelseskortene til erhvervskunder, der er anmeldt til den organisation, der administrerer vederlagsordningen, og

- kan få tilbagebetalt vederlaget, hvis hukommelseskortene til mobiltelefonerne anvendes til professionelle formål, idet det i praksis alene er den endelige køber af et sådant hukommelseskort, der kan opnå tilbagebetalingen af vederlaget til privatkopiering på den betingelse, at der sendes en anmodning til den organisation, der administrerer vederlagsordningen.
- 43 Som det blev anført ovenfor i denne doms præmis 23, står det medlemsstaterne frit for med henblik på finansieringen af den rimelige kompensation at indføre et vederlag for privatkopiering ikke for de pågældende privatpersoner, men for personer, der råder over udstyr, apparater og medier til digital reproduktion, og som i den forbindelse retligt eller faktisk giver privatpersoner adgang til dette eller tilbyder disse kopieringsservice.
- 44 Det fremgår endvidere af Domstolens praksis, at medlemsstaterne under visse betingelser uden forskel kan anvende vederlaget for privatkopiering med hensyn til medier, der er egnede til reproduktion, herunder i det tilfælde, hvor den endelige anvendelse deraf ikke indgår i det tilfælde, der er omhandlet i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 (jf. i denne retning dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, præmis 31).
- 45 En ordning, der skal anvende et sådant vederlag, kan kun være i overensstemmelse med den nævnte bestemmelse, hvis indførelsen deraf er begrundet i praktiske vanskeligheder, og hvis de betalingspligtige har ret til tilbagebetaling af dette vederlag, når dette ikke skal betales (jf. i denne retning dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, præmis 31).
- 46 I denne henseende bemærkes, at en ordning for vederlag for privatkopiering bl.a. kan være begrundet i nødvendigheden i at afhjælpe det umulige i at identificere de endelige brugere eller de praktiske vanskeligheder ved denne identifikation eller andre lignende vanskeligheder (jf. i denne retning dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, præmis 31 og 34).
- 47 Det fremgår imidlertid af Domstolens praksis, at det nævnte vederlag under alle omstændigheder ikke må finde anvendelse på levering af udstyr, apparater og medier til reproduktion til andre personer end fysiske personer til formål, der klart er forskellige fra formålet om fremstilling af kopier til privat brug (jf. i denne retning domme Padawan, EU:C:2010:620, præmis 52, og Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, præmis 28).
- 48 Hvad angår retten til tilbagebetaling af vederlaget bemærkes i øvrigt, at denne ret skal være effektiv og ikke må gøre tilbagebetalingen af det betalte vederlag uforholdsmæssig vanskelig uden for det tilfælde, der er omhandlet i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 (jf. i denne retning dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, præmis 31 og 34).
- 49 I tvisten i hovedsagen tilkommer det for det første den forelæggende ret at undersøge, om indførelsen af den ordning, der fastsætter betalingen af vederlaget for privatkopiering ved markedsføringen af mobiltelefoners hukommelseskort, er begrundet i praktiske vanskeligheder, såsom dem, der er nævnt i denne doms præmis 46.
- 50 I denne henseende følger det af de betragtninger, der er anført i denne doms præmis 47, at markedsføringen af de nævnte kort skal være fritaget for betalingen af det nævnte vederlag, bl.a. når den berørte producent eller importør beviser, at han har leveret kortene til andre personer end fysiske personer til formål, der klart er forskellige fra formålet om reproduktion til privat brug.
- 51 Det skal endvidere konstateres, at de praktiske problemer, der er forbundet med identifikationen af endelige brugere og med opkrævningen af vederlaget, ikke er egnede til at begrunde begrænsningen af anvendelsen af en sådan fritagelse til alene levering af hukommelseskort til mobiltelefoner til erhvervskunder, der er anmeldt til den organisation, der administrerer vederlagsordningen for privatkopiering. En sådan begrænsning indfører nemlig en forskelsbehandling mellem de forskellige

grupper af erhvervsdrivende, for så vidt som disse – med hensyn til vederlaget for privatkopiering – alle befinder sig i en sammenlignelig situation, uanset om de er anmeldt til den nævnte organisation eller ej.

- 52 For det andet skal den forelæggende ret undersøge, om rækkevidden og effektiviteten af, rådigheden over, offentliggørelsen af og enkeltheden af brugen af retten til tilbagebetaling gør det muligt at udligne en eventuel ubalance, som opstår ved vederlagsordningen for privatkopiering som konsekvens af de konstaterede praktiske vanskeligheder (jf. dom Amazon.com International Sales m.fl., EU:C:2013:515, præmis 36).
- 53 I denne henseende skal det bemærkes, at eftersom den vederlagsordning for privatkopiering, der er omhandlet i hovedsagen, gør det muligt for de betalingspligtige at overvælge beløbet for dette vederlag på prisen for de omhandlede mobiltelefoner, og at den endelige bruger således bærer byrden for dette, er det i princippet i overensstemmelse med den rimelige balance mellem interesserne for indehaverne af ophavsretten og interesserne for brugerne af de beskyttede frembringelser, som er omhandlet i 31. betragtning til direktiv 2001/29, at det alene er den endelige køber af en telefon, der kan opnå tilbagebetaling af det nævnte vederlag, og at denne tilbagebetaling er underlagt den betingelse, at der skal fremlægges en anmodning herom til den organisation, der administrerer disse vederlag.
- 54 For så vidt som denne mulighed er sikret, er det uvæsentligt, om producenterne og importørerne af de omhandlede telefoner, som er forpligtet til at betale vederlaget for privatkopiering, råder over oplysninger om, hvorvidt slutkøberne af disse telefoner er privatpersoner eller erhvervsdrivende, eller ej.
- 55 Henset til det ovenstående skal det sjette spørgsmål besvares med, at artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national lovgivning, der pålægger producenter og importører, som sælger hukommelseskort til mobiltelefoner til erhvervsvirksomheder, at betale vederlaget for privatkopiering, idet disse producenter og importører er vidende om, at disse kort af erhvervsvirksomhederne skal videresælges, men er uvidende om, hvorvidt slutkøberne af de nævnte kort er privat- eller erhvervskunder, på betingelse af, at
- indførelsen af en sådan ordning er begrundet i praktiske vanskeligheder
  - de betalingspligtige fritages for betalingen af det nævnte vederlag, hvis de beviser, at de har leveret hukommelseskortene til mobiltelefoner til andre personer end fysiske personer til formål, der klart er forskellige fra formålet om reproduktion til privat brug, idet denne fritagelse ikke alene kan begrænses til levering til erhvervskunder, som er anmeldt til den organisation, der administrerer disse vederlag
  - den nævnte ordning fastsætter en ret til tilbagebetaling af vederlaget for privatkopiering, der er effektiv og ikke gør tilbagebetalingen af det betalte vederlag uforholdsmæssig vanskelig, idet denne tilbagebetaling alene kan udbetales til den endelige køber af et sådant hukommelseskort, der med henblik derpå skal sende en anmodning til den nævnte organisation.

Det tredje spørgsmål

- 56 Med det tredje spørgsmål, som skal behandles som det fjerde punkt, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, hvorledes artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 skal fortolkes i lyset af den præcisering, der fremgår af 35. betragtning til direktivet, hvorefter der i visse situationer, hvor skaden for rettighedshaveren »er minimal, [ikke] bør [...] være betalingspligt«.

- 57 I denne henseende skal det bemærkes for det første, at direktiv 2001/29 har til formål kun at harmonisere visse aspekter af ophavsretten og beslægtede rettigheder (dom Padawan, EU:C:2010:620, præmis 35). For det andet er direktivets generelle opbygning afgrænset ved en række af dets bestemmelser, som viser EU-lovgivers hensigt om at give medlemsstaterne en skønsmargen ved dets gennemførelse, såsom artikel 5, der fastsætter en række undtagelser og indskrænkninger, som det står medlemsstaterne frit for, om de vil overføre i deres nationale ret.
- 58 I henhold til 35. betragtning til det nævnte direktiv bør rettighedshaverne i visse undtagelsestilfælde i øvrigt have en rimelig kompensation. I visse situationer, hvor skaden for disse rettighedshavere er minimal, kan der imidlertid ikke pålægges betaling af en sådan kompensation.
- 59 På samme måde som det står medlemsstaterne frit for, om de vil fastsætte den ene eller den anden af de undtagelser, der er præciseret i artikel 5, stk. 2, i direktiv 2001/29, eller ikke, har medlemsstaterne, således som det bekræftes i 35. betragtning til dette direktiv, mulighed for i visse tilfælde, der er omfattet af anvendelsesområdet for de undtagelser, som de efter eget valg har indført, at fastsætte en fritagelse for betaling af den rimelige kompensation, når den skade, der er påført rettighedshaverne, er minimal.
- 60 Denne konklusion finder i det hele anvendelse på den undtagelse for privatkopiering, der er fastsat i det nævnte direktivs artikel 5, stk. 2, litra b).
- 61 Af de grunde, der er blevet anført i de ovenstående præmisser, skal fastsættelsen af en tærskel, op til hvilken skaden kan kvalificeres som »minimal« som omhandlet i 35. betragtning til direktivet, også henhøre under medlemsstaternes skønsmargen, for så vidt som anvendelsen af denne tærskel bl.a. er i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet, hvortil der blev henvist i denne doms præmis 31.
- 62 Henset til det ovenstående skal det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 i lyset af 35. betragtning hertil skal fortolkes således, at den tillader medlemsstaterne i visse tilfælde, der er omfattet af anvendelsesområdet for undtagelsen for privatkopiering, at fastsætte en fritagelse for betaling af den rimelige kompensation på betingelse af, at den skade, der er påført rettighedshaverne, i disse tilfælde er minimal. Det henhører under disse medlemsstaters kompetence at fastsætte tærsklen for en sådan skade, idet denne tærskel bl.a. skal anvendes i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet.

Det første spørgsmål, litra a) og b)

- 63 Med det første spørgsmål, litra a) og b), ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, hvilke virkninger der følger af en tilladelse, som rettighedshaveren har givet, til at bruge filer, der indeholder beskyttede værker, bl.a. til privat reproduktion, henset til de krav, der følger af artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, navnlig for så vidt angår den rimelige kompensation.
- 64 Det fremgår af denne doms præmis 24 og 25, at det ikke er nødvendigt at bevise, at brugerne af de nævnte filer faktisk fremstiller private reproduktioner, eftersom der i forhold til disse brugere foreligger en berettiget formodning om, at de fuldt ud drager fordel af rådigheden over disse filer. Det følger heraf, at hvis en rettighedshaver tillader en fysisk person at bruge sådanne filer, idet rettighedshaveren stiller disse til den pågældendes rådighed, begrunder den blotte mulighed for at bruge disse filer til formål vedrørende reproduktion af beskyttede værker anvendelsen af vederlaget for privatkopiering.
- 65 Herefter bemærkes, at Domstolen for så vidt angår betydningen for den rimelige kompensation af rettighedshaverens tilladelse til at bruge de filer, der indeholder beskyttede værker, har udtalt, at når en medlemsstat i henhold til artikel 5, stk. 2, i direktiv 2001/29 har besluttet inden for rammerne af denne bestemmelses materielle anvendelsesområde at udelukke enhver ret for rettighedshaverne til at

tillade private reproduktioner af deres værker, er en eventuel tilladelse, som disse sidstnævnte har afgivet, uden retsvirkninger i denne medlemsstats lovgivning. En sådan handling har dermed ingen indvirkning på den skade, der påføres rettighedshaverne som følge af indførelsen af den omhandlede retlige privatforanstaltning, og kan derfor ikke have nogen indvirkning på den rimelige kompensation, uanset om denne er fastsat på et obligatorisk eller frivilligt grundlag i medfør af den anvendelige bestemmelse i dette direktiv (jf. dom VG Wort m.fl., C-457/11 – C-460/11, EU:C:2013:426, præmis 37).

- 66 Eftersom den nævnte tilladelse under betingelser som dem, der er præciseret i ovenstående præmis i denne dom, er uden retsvirkninger, kan den ikke i sig selv give anledning til en pligt til at betale noget vederlag for den private reproduktion for brugeren af de pågældende filer til rettighedshaveren, som har tilladt brugen af disse filer.
- 67 Henset til de ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål, litra a) og b), besvares med, at direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at når en medlemsstat i henhold til dette direktivs artikel 5, stk. 2, har besluttet inden for rammerne af denne bestemmelses materielle anvendelsesområde at udelukke enhver ret for rettighedshaverne til at tillade private reproduktioner af deres værker, kan en tilladelse givet af en rettighedshaver til brugen af filer, der indeholder den pågældendes værker, ikke have betydning for forpligtelsen om rimelig kompensation for de reproduktioner, der er blevet foretaget i overensstemmelse med det nævnte direktivs artikel 5, stk. 2, litra b), ved hjælp af sådanne filer, og kan ikke i sig selv give anledning til en pligt for brugeren af de pågældende filer til at betale noget vederlag til denne rettighedshaver.

Det første spørgsmål, litra c) og d), og det andet spørgsmål

- 68 Med det første spørgsmål, litra c) og d), og det andet spørgsmål, som skal behandles som det sjette punkt, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om anvendelsen af tekniske foranstaltninger som omhandlet i artikel 6 i direktiv 2001/29 til anordninger, som anvendes til at reproducere beskyttede værker, såsom dvd'er, cd'er, MP3-afspillere eller computere, kan have en indvirkning på den rimelige kompensation, som skal betales for private reproduktioner, der fremstilles ved hjælp af sådanne anordninger.
- 69 Domstolen har i denne henseende allerede fastslået, at de tekniske foranstaltninger, som artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 henviser til, har til formål at begrænse handlinger, som rettighedshaveren ikke har givet tilladelse til, dvs. at sikre en korrekt anvendelse af denne bestemmelse og således at forhindre handlinger, der ikke overholder de strenge betingelser, som nævnte bestemmelse pålægger (domme VG Wort m.fl., EU:C:2013:426, præmis 51, og ACI Adam m.fl., C-435/12, EU:C:2014:254, præmis 43).
- 70 Det bemærkes desuden, at i det omfang det er medlemsstaterne og ikke rettighedshaverne, der indfører undtagelsen for privatkopiering, og som med henblik på fremstillingen af en sådan kopi giver tilladelse til denne brug af værker og andre beskyttede frembringelser, tilkommer det den medlemsstat, der ved at indføre denne undtagelse har givet tilladelse til at fremstille kopier til privat brug, at sikre en korrekt anvendelse af denne undtagelse og således begrænse handlinger, som rettighedshaverne ikke har givet tilladelse til (dom VG Wort m.fl., EU:C:2013:426, præmis 52 og 53, og ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, præmis 44).
- 71 Domstolen har udtalt, at henset til den omstændighed, at det er frivilligt at anvende de tekniske foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 6 i direktiv 2001/29, også selv om der foreligger en sådan mulighed, kan den manglende anvendelse af disse foranstaltninger ikke medføre den rimelige kompensations bortfald (dom VG Wort m.fl., EU:C:2013:426, præmis 57).

72 Den berørte medlemsstat kan imidlertid lade det konkrete niveau for den kompensation, der tilkommer rettighedshaverne, afhænge af, hvorvidt sådanne tekniske foranstaltninger er anvendt, med henblik på at sidstnævnte på effektiv vis opfordres til at træffe sådanne foranstaltninger, og at de således frivilligt bidrager til en korrekt anvendelse af undtagelsen for privatkopiering (dom VG Wort m.fl., EU:C:2013:426, præmis 58).

73 Det følger heraf, at det første spørgsmål, litra c) og d), og det andet spørgsmål skal besvares med, at anvendelsen af tekniske foranstaltninger som omhandlet i artikel 6 i direktiv 2001/29 til anordninger, som anvendes til at reproducere beskyttede værker, såsom dvd'er, cd'er, MP3-afspillere eller computere, ikke kan have en indvirkning på den rimelige kompensation, som skal betales for private reproduktioner, der foretages ved hjælp af sådanne anordninger. Anvendelsen kan imidlertid have en indvirkning på det konkrete niveau for denne kompensation.

Det første spørgsmål, litra f)

74 Med det første spørgsmål, litra f), som skal behandles som det syvende punkt, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 2001/29 er til hinder for en national lovgivning, der fastsætter en rimelig kompensation for reproduktioner foretaget fra ulovlige kilder, dvs. fra beskyttede værker, der er blevet stillet til rådighed for offentligheden uden rettighedshavernes tilladelse.

75 Domstolen har allerede fastslået, at det nævnte direktiv er til hinder for en national lovgivning, som ikke foretager en sondring mellem den situation, hvor den kilde, fra hvilken en reproduktion til privat brug foretages, er lovlig, og den situation, hvor denne kilde er ulovlig (jf. i denne retning dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, præmis 58).

76 Domstolen har i denne henseende konstateret, at kravet om en streng fortolkning af samme direktivs artikel 5, stk. 2, litra b), er til hinder for, at denne bestemmelse skal forstås således, at den ud over den begrænsning, som den udtrykkeligt fastsætter, pålægger indehaverne af ophavsrettighederne at tolerere tilsidesættelser af deres rettigheder, som kan ledsage fremstillingen af kopier til privat brug (jf. i denne retning dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, præmis 31).

77 Domstolen har endvidere udtalt, at en vederlagsordning for privatkopiering, som har kendetegn som dem, der er omhandlet i hovedsagen, der for så vidt angår beregningen af den rimelige kompensation, som skal betales til modtagerne, ikke foretager en sondring mellem den situation, hvor den kilde, fra hvilken en reproduktion til privat brug foretages, er lovlig, og den situation, hvor denne kilde er ulovlig, ikke overholder den rimelige balance, der skal findes mellem interesserne for indehaverne af ophavsrettighederne og interesserne for brugerne af beskyttede værker, eftersom alle brugere, der erhverver udstyr, apparater eller medier, som er underlagt det nævnte vederlag, i en sådan ordning straffes indirekte (jf. i denne retning dom ACI Adams m.fl., EU:C:2014:254, præmis 54-56).

78 Ved at bære denne afgift, som er fastsat uafhængigt af, om den kilde, fra hvilken sådanne reproduktioner foretages, er lovlig eller ulovlig, bidrager sidstnævnte brugere nødvendigvis til kompensationen for den skade, der er forårsaget ved reproduktioner til privat brug fra en ulovlig kilde, som ikke er tilladt i henhold til direktiv 2001/29, og de pålægges således en ikke ubetydelig ekstra omkostning for at kunne foretage de former for kopiering til privat brug, der er omfattet af undtagelsen fastsat i direktivets artikel 5, stk. 2, litra b) (jf. dom ACI Adams m.fl., EU:C:2014:254, præmis 56).

79 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål, litra f), besvares med, at direktiv 2001/29 er til hinder for en national lovgivning, der fastsætter en rimelig kompensation for reproduktioner foretaget fra ulovlige kilder, dvs. fra beskyttede værker, der er blevet stillet til rådighed for offentligheden uden rettighedshavernes tilladelse.

Det første spørgsmål, litra e)

- 80 Med det første spørgsmål, litra e), som skal behandles som det ottende punkt, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 2001/29 er til hinder for en national lovgivning, der fastsætter en rimelig kompensation for reproduktioner af beskyttede værker, der foretages af en fysisk person fra eller ved hjælp af en anordning, der tilhører tredjemand.
- 81 I denne henseende skal det bemærkes, at det nævnte direktivs artikel 5, stk. 2, litra b), omhandler tre elementer, der tilsammen fastlægger denne artikels anvendelsesområde. Der er tale om for det første genstanden for reproduktionen, for det andet den person, der foretager denne, og for det tredje reproduktionen i sig selv.
- 82 Hvad indledningsvis angår genstanden for reproduktionen skal det bemærkes, at den nævnte bestemmelse fastsætter en undtagelse fra en indehavers eneret til at tillade eller forbyde reproduktionen af det omhandlede værk. Dette forudsætter nødvendigvis, at genstanden for den reproduktion, der er omhandlet i samme bestemmelse, er et beskyttet værk, der ikke er forfalsket eller piratkopieret (jf. i denne retning dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, præmis 58).
- 83 Hvad dernæst angår den person, der har fået tilladelse til at fremstille reproduktionen, præciserer artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, at det udelukkende er en fysisk person, som fremstiller kopierne af det omhandlede beskyttede værk til privat brug og til formål, der hverken direkte eller indirekte er kommercielle.
- 84 Hvad endelig angår reproduktionen i sig selv præciserer dette direktivs artikel 5, stk. 2, litra b), alene, at der skal være tale om et medium, hvorpå det beskyttede værk kan være reproduceret.
- 85 Det er nemlig i denne henseende tilstrækkeligt at sammenligne affattelsen af undtagelsen for privatkopiering med affattelsen af undtagelsen fra retten til reproduktion, der er fastsat i dette direktivs artikel 5, stk. 2, litra a). Mens sidstnævnte finder anvendelse på »reproduktioner på papir eller lignende«, finder undtagelsen for privatkopiering anvendelse på »reproduktioner på ethvert medium«.
- 86 Derimod præciserer ordlyden af artikel 5, stk. 2, litra b), i samme direktiv 2001/29 på ingen måde kendetegnene ved de anordninger, hvorfra eller ved hjælp af hvilke kopierne til privat brug fremstilles. Der nævnes navnlig intet om den retlige art af den forbindelse der – såsom ejendomsretten – kan forene den fysiske person, som foretager den private reproduktion, og den anordning, som bruges af denne.
- 87 Det skal for det første bemærkes, at den undtagelse, der er fastsat i den nævnte bestemmelse, skal fortolkes strengt, således at der ikke må anlægges en fortolkning, der rækker ud over de tilfælde, som udtrykkeligt er fastsat (jf. analogt domme ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, præmis 23, og Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, præmis 24)
- 88 For det andet har det nævnte direktiv kun til formål at harmonisere visse aspekter af ophavsretten (dom Padawan, EU:C:2010:620, præmis 35). Da der i direktivet ikke blev nævnt de kendetegn og særegenheder, som er anført i denne doms præmis 86, var EU-lovgiver af den opfattelse, at disse ikke var relevante for det formål, som denne lovgiver forfulgte med sin delvise harmonisering.
- 89 Det følger heraf, at spørgsmålet, om den anordning, der anvendes af en privatperson til at fremstille kopier til privat brug, skal tilhøre denne, eller om den kan tilhøre tredjemand, ikke henhører under anvendelsesområdet for artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29.
- 90 Under disse omstændigheder og i modsætning til, hvad Europa-Kommissionen har gjort gældende, skal dette direktivs artikel 5, stk. 2, litra b), ikke ses i lyset af dette direktivs artikel 5, stk. 5, idet sidstnævnte bestemmelse hverken tilsigter at påvirke det materielle indhold af de bestemmelser, som henhører

under det nævnte direktivs artikel 5, stk. 2, eller navnlig at udvide anvendelsesområdet for de forskellige undtagelser og indskrænkninger, som er fastsat deri (jf. dom ACI Adam m.fl., EU:C:2014:254, præmis 26).

- 91 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål, litra e), besvares med, at direktiv 2001/29 ikke er til hinder for en national lovgivning, der fastsætter en rimelig kompensation for reproduktioner af beskyttede værker, der foretages af en fysisk person fra eller ved hjælp af en anordning, der tilhører tredjemand.

Det første spørgsmål, litra g)

- 92 Med det første spørgsmål, litra g), som skal behandles som det niende punkt, ønsker den forelæggende ret oplyst, om direktiv 2001/29 er til hinder for en national lovgivning, der fastsætter en rimelig kompensation for reproduktioner, der »på anden måde« foretages fra lovlige kilder, såsom f.eks. internettet.
- 93 Når en national ret ikke forsyner Domstolen med de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige, for at Domstolen kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af det stillede spørgsmål, kan dette spørgsmål ifølge Domstolens faste praksis ikke antages til realitetsbehandling (jf. i denne retning dom Belvedere Costruzioni, C-500/10, EU:C:2012:186, præmis 16, og kendelse Stefan, C-329/13, EU:C:2014:815, præmis 24).
- 94 I det foreliggende tilfælde har den forelæggende ret ikke givet tilstrækkelige oplysninger vedrørende arten af de reproduktioner, der er genstand for det stillede spørgsmål.
- 95 Under disse omstændigheder er Domstolen ikke i stand til at give et brugbart svar på det første spørgsmål, litra g). Spørgsmålet kan følgelig ikke antages til realitetsbehandling.

Sagens omkostninger

- 96 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 5, stk. 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet er ikke til hinder for en national lovgivning, der fastsætter en rimelig kompensation i henhold til undtagelsen fra retten til reproduktion for kopier til privat brug for multifunktionelle medier, såsom mobiltelefoners hukommelseskort, uanset om disse medier som væsentligste funktion har fremstilling af sådanne kopier eller ej, på den betingelse, at en af de nævnte mediers funktioner, uanset om den er sekundær eller ej, gør det muligt for disse mediers indehavere at anvende dem til dette formål. Denne funktions primære eller sekundære karakter og den relative størrelse af mediets kapacitet til fremstilling af reproduktioner kan imidlertid påvirke størrelsen af den rimelige kompensation, der skal betales. For så vidt som skaden for rettighedshaverne vil blive anset for at være minimal, bør tilrådighedsstillelsen af den nævnte funktion ikke give anledning til en pligt til betaling af denne kompensation.**

- 2) Artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 er ikke til hinder for en national lovgivning, der fastsætter det vederlag, som skal finansiere den rimelige kompensation i henhold til undtagelsen fra retten til reproduktion for kopier til privat brug, for medier, der kan anvendes til private reproduktionsformål, såsom mobiltelefoners hukommelseskort, men som ikke fastsætter dette vederlag for komponenter, der hovedsageligt skal lagre kopier til privat brug, såsom MP3-afspilleres interne hukommelser, for så vidt som disse forskellige kategorier af medier og komponenter ikke er sammenlignelige, eller den forskelsbehandling, som disse er genstand for, er begrundet, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge.
- 3) Artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national lovgivning, der pålægger producenter og importører, som sælger hukommelseskort til mobiltelefoner til erhvervsvirksomheder, at betale det vederlag, som skal finansiere den rimelige kompensation i henhold til undtagelsen fra retten til reproduktion for kopier til privat brug, idet disse producenter og importører er vidende om, at disse kort af erhvervsvirksomhederne skal videresælges, men er uvidende om, hvorvidt slutkøberne af de nævnte kort er privat- eller erhvervs-kunder, på betingelse af, at
- indførelsen af en sådan ordning er begrundet i praktiske vanskeligheder
  - de betalingspligtige fritages for betalingen af det nævnte vederlag, hvis de beviser, at de har leveret hukommelseskortene til mobiltelefoner til andre personer end fysiske personer til formål, der klart er forskellige fra formålet om reproduktion til privat brug, idet denne fritagelse ikke alene kan begrænses til levering til erhvervs-kunder, som er anmeldt til den organisation, der administrerer disse vederlag
  - den nævnte ordning fastsætter en ret til tilbagebetaling af vederlaget for privatkopiering, der er effektiv og ikke gør tilbagebetalingen af det betalte vederlag uforholdsmæssigt vanskelig, idet denne tilbagebetaling alene kan udbetales til den endelige køber af et sådant hukommelseskort, der med henblik derpå skal sende en anmodning til den nævnte organisation.
- 4) Artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 skal i lyset af 35. betragtning til dette direktiv fortolkes således, at den tillader medlemsstaterne i visse tilfælde, der er omfattet af anvendelsesområdet for undtagelsen fra retten til reproduktion for kopier til privat brug, at fastsætte en fritagelse for betaling af den rimelige kompensation i henhold til denne undtagelse på betingelse af, at den skade, der er påført rettighedshaverne, i disse tilfælde er minimal. Det henhører under disse medlemsstaters kompetence at fastsætte tærsklen for en sådan skade, idet denne tærskel bl.a. skal anvendes i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet.
- 5) Direktiv 2001/29 skal fortolkes således, at når en medlemsstat i henhold til dette direktivs artikel 5, stk. 2, har besluttet inden for rammerne af denne bestemmelses materielle anvendelsesområde at udelukke enhver ret for rettighedshaverne til at tillade private reproduktioner af deres værker, kan en tilladelse givet af en rettighedshaver til brugen af filer, der indeholder den pågældendes værker, ikke have betydning for forpligtelsen om rimelig kompensation i henhold til undtagelsen fra retten til reproduktion for de reproduktioner, der er blevet foretaget i overensstemmelse med det nævnte direktivs artikel 5, stk. 2, litra b), ved hjælp af sådanne filer, og kan ikke i sig selv give anledning til en pligt for brugeren af de pågældende filer til at betale et eller andet vederlag til denne rettighedshaver.

- 6) **Anvendelsen af tekniske foranstaltninger som omhandlet i artikel 6 i direktiv 2001/29 til anordninger, som anvendes til at reproducere beskyttede værker, såsom dvd'er, cd'er, MP3-afspillere eller computere, kan ikke have en indvirkning på forpligtelsen til den rimelige kompensation i henhold til undtagelsen fra retten til reproduktion for private kopier, der fremstilles ved hjælp af sådanne anordninger. Anvendelsen kan imidlertid have en indvirkning på det konkrete niveau for denne kompensation.**
- 7) **Direktiv 2001/29 er til hinder for en national lovgivning, der fastsætter en rimelig kompensation i henhold til undtagelsen fra retten til reproduktion for reproduktioner foretaget fra ulovlige kilder, dvs. fra beskyttede værker, der er blevet stillet til rådighed for offentligheden uden rettighedshavernes tilladelse.**
- 8) **Direktiv 2001/29 er ikke til hinder for en national lovgivning, der fastsætter en rimelig kompensation i henhold til undtagelsen fra retten til reproduktion for reproduktioner af beskyttede værker, der foretages af en fysisk person fra eller ved hjælp af en anordning, der tilhører tredjemand.**

Underskrifter